

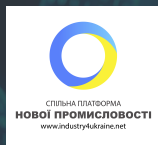
Аналітичний Центр Industry4Ukraine

Інтеграція в глобальні ланцюги доданої вартості

Дайджест № 6

[Підписатися на Дайджест](#)[Конвертувати Дайджест в PDF](#)

Спецпроект спільно з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Торгово-промисловою палатою України, за підтримки Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО)

Інтеграція в глобальні ланцюги доданої вартості (ГЛДВ) – це один з головних визнаних інструментів економічного розвитку у світі. ЮНІДО та інші міжнародні організації наполегливо рекомендують його як обов'язковий для використання країнами, що розвиваються. Історія Китаю, Південної Кореї, Тайваню, а сьогодні вже й багатьох інших країн Південно-Східної Азії, Східної Європи доводить, що **вдала інтеграція в ГЛДВ значно покращує конкурентоспроможність економіки, а також сприяє зростанню**. Інтеграція в ГЛДВ – відносно нова тема для вітчизняних експертних спільнот у промисловості та хайтеку. У 2019 році Платформа «Industry4Ukraine» зробила тільки перші кроки в цьому напрямі. У цьому випуску ми розглядаємо основні принципи та підходи до використання ГЛДВ як інструменту економічного розвитку, поточний стан участі в них вітчизняного бізнесу, наявні виклики та можливості їх подолання. Тема є надзвичайно важливою в контексті як ухвалення Урядом України програмних документів з промислового розвитку, так і вікна нових можливостей взаємодії з Європейським Союзом (ЄС), яке відкривається в епоху пост-COVID-19. Чи зможе Україна використати свій шанс цього разу? І що для цього потрібно зробити? Розповідаємо далі.

ЗМІСТ

1. Пост-COVID-19: подолання наслідків.
2. Інтеграція в глобальні ланцюги доданої вартості.
3. Висновки та рекомендації.

Пост-COVID-19: подолання наслідків

Україна й більшість європейських країн виходять з карантину. Уряди ухвалюють нові плани заходів, спрямовані на відновлення економіки.

Україна

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль презентував [Програму стимулювання економіки](#) для подолання наслідків епідемії COVID-19, що містить такі ключові напрями: **доступ до фінансів, доступ до ринків, дерегуляція, модернізація та розвиток, доступ до інфраструктури**. Важливою частиною Програми є системна та ґрунтвна підтримка промисловості.

Документом передбачено широкий інструментарій підтримки, зокрема **допомогу з просування експорту, доступні кредити та грантові програми, розширення участі малих та середніх підприємств у публічних закупівлях**. Водночас на своєму пленарному засіданні 4 червня 2020 року Верховна Рада України не ухвалила програму, а [направила проєкт Кабінету Міністрів України на доопрацювання](#).

Форум Next Normality & Industry 4.0

Перший національний онлайн-форум щодо стану та перспектив української Індустрії 4.0 відбувся з 25 по 29 травня 2020 року. Понад 20 експертів та близько 60 учасників щодня обговорювали чотири важливі теми: **глобальні зміни в промисловості та технологічні тенденції, екосистеми та кластери, експортну політику, інтернаціоналізацію та інтеграцію в ГЛДВ**. Останній темі як найбільш цікавій для аудиторії Асоціація підприємств промислової автоматизації України (АППАУ) присвятила [окремий звіт](#). У повному [підсумковому звіті форуму](#) увагу акцентовано на найбільш гострих для учасників української Індустрії 4.0 питаннях — викликах експорту та інтеграції в ГЛДВ.

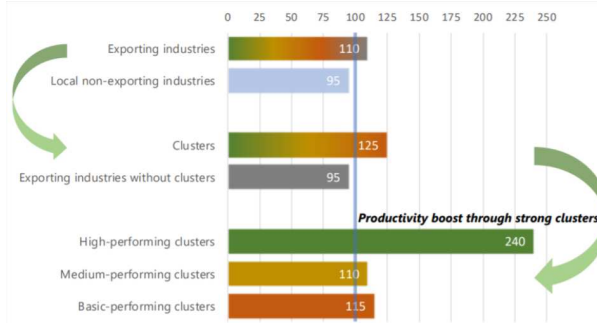
Інтеграція в глобальні ланцюги доданої вартості: огляд напрацювань та найкращих практик

Як тема ГЛДВ пов'язана з інноваціями, діджиталізацією, смартспеціалізацією та кластерним розвитком?

У попередніх [дайджестях Аналітичного центру](#) ми розглядали питання розвитку кластерів та нашої реакції на COVID-19 у сферах інновацій та діджиталізації. Сьогодні регіони України активно залучені до процесу визначення смартспеціалізації. У зв'язку з цим виникає логічне питання, чи інтеграція в ГЛДВ є чимось абсолютно окремим, чи вона пов'язана якимось чином із зазначеними вище інструментами розвитку?

На думку Аналітичного центру «Industry4Ukraine», усі зазначені підходи глибоко взаємопов'язані між собою. Основою успішної інтеграції промисловості в ГЛДВ є саме інноваційні екосистеми, на яких можуть базуватися розвинуті секторальні та регіональні кластери, які своєю чергою функціонують на принципах поглибленої інтеграції та смартспеціалізації.

Усі політики розвинутих країн, зокрема європейських, а також міжнародних організацій підкреслюють критичну взаємозалежність цих понять. Останні [звіти ЄС щодо темпів зростання кластерів](#) чітко вказують, що розвинуті кластери мають значно кращі показники продуктивності, ніж звичайні експортери. А отже — й інтеграції в ГЛДВ.

У звітах ЮНІДО також наголошується, що кластери важливі саме для створення **спеціалізованої інфраструктури та надання послуг**, які можуть використовуватися кластерними компаніями, зменшуючи їхні індивідуальні інвестиції.

Відповідно, українським кластерам з промисловості та хайтеку потрібно поглиблювати спеціалізацію у своїх нішах та цільових сегментах, розвивати конкурентні переваги на засадах інноваційності, якості і з використанням цифрових технологій.

Тенденції ЄС у сфері ГЛДВ

Регіоналізація ланцюгів доданої вартості є не зовсім новим трендом, і у звітах ЮНІДО на це вказувалося й раніше. Але COVID-19 не просто посилив його, але й зробив основним. У статті «[The Supply Chain post-crisis: three key trends and a big dilemma](#)», окрім уже згаданого тренду регіоналізації, йдеться і про два інші — «прискорення» ланцюгів та їх діджиталізацію. Крім того, у публікації вказано, що не варто очікувати різкої зміни та релокації промислових активів до Європи з Азії. Відновлення чи перенесення виробничих потужностей потребує часу. Крім того, пост пандемічний контекст робить країни з низькою вартістю більш конкурентоздатними й агресивними до розширення частки ринку. Приклад Китаю знову це засвідчує. Політика ЄС, на відміну від США, залишається досить зваженою. З одного боку, ЄС розглядає Китай як одного з найбільших торговельних партнерів і визнає свою залежність від «китайської фабрики світу». З іншого боку, COVID-19 спровокував численні загострення відносин з Китаєм. Мова йде не тільки про ланцюги постачань, але й порушення прав людини, відсутність прогресу в питанні кліматичних змін, поступове витіснення європейських товарів на користь китайських по всьому світові, передусім у самому ЄС. Безперечно, Китай — це **великий конкурент Євросоюзу**, тому політики **регіональних** (а не глобальних) ланцюгів доданої вартості набувають сьогодні нових смислів і вже переглядаються. Для України — це ще один великий шанс на кращу інтеграцію в ЄС як промислового та технологічного хабу.

Що стосується поточної ситуації із ланцюгами доданої вартості та політики ЄС з їх розвитку й підтримки, то, за даними «[Orgalime](#)», одного з провідних європейських бізнес-об'єднань, у березні-квітні 2020 року від 50 до 80 % високотехнологічних компаній ЄС відчули **проблеми у сфері ланцюгів постачань**. 27 травня 2020 року Єврокомісія представила безпрецедентні пропозиції щодо Плану відновлення ЄС внаслідок коронавірусної кризи із загальним обсягом фінансування **1,85 трлн євро на період 2021—2027 рр.** До основних заходів перезапуску економічного блоку віднесено **підтримку ключових секторів та технологій, платоспроможності життєздатних компаній та інвестиції в ключові ланцюги доданої вартості**. Сьогодні Єврокомісія розглядає **чотирнадцять індустріальних екосистем**, що становлять близько 90 % від доданої вартості бізнесу в ЄС, на підтримку і розвиток яких спрямовуватимуться кошти в межах згаданого Плану. Як відомо, наприкінці минулого року за підсумками **Стратегічного форуму з важливих проєктів, що становлять загальноєвропейський інтерес**, Єврокомісія зосередилася на розвитку шістьох стратегічних ланцюгів доданої вартості: **«підключених», екологічно чистих та автономних транспортних засобів, «розумного» здоров'я, промисловості з низьким рівнем викидів CO₂, водневих технологій та систем, індустріальних інтернет-речей, кібербезпеки** (більш детально ці ланцюги було представлено на **вебінарі в лютому** цього року).

Довідка від Директорату промислової політики та стимулювання розвитку регіонів Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Інтеграція вітчизняних підприємств до ланцюгів доданої вартості є принципово важливою для розвитку промисловості України. Участь у таких ланцюгах дає синергетичний ефект, дозволяє учасникам об'єднувати потужності для досягнення поставлених цілей і завдань і загалом покращує конкурентоспроможність.

Водночас існують **інтернаціональні ланцюги доданої вартості й на базі українських компаній**. Найбільш відомий приклад — металургія. Так, група «СКМ», використовуючи повний цикл виробництва металургійної продукції та активи за кордоном, стає частиною міжнародних ланцюгів.

Потенційно Україна володіє **повним циклом та численними перевагами у виробництві літаків**. Однак цей ланцюг не працює ефективно через системні проблеми: складність у залученні нових технологій (і загальний брак інвестиційних коштів), вади управлінських підходів, негативні наслідки виробничої кооперації з Російською Федерацією (поступово долаються імпортозаміщенням) та сильну конкуренцію на ринках збуту.

В Україні наявні також великі можливості для інтеграції в ГЛДВ таких секторів, як **техніка для агропромислового комплексу, залізничні вагони, морські та річкові судна**. Тут можливе постачання продукції на ланках від металопрокату й до складних компонентів конструкції й готових машин, агрегатів, транспортних засобів. Також великий потенціал мають виробники спеціалізованого програмного й апаратного забезпечення.

Сприятливі фактори для входження наших промислових підприємств у ланцюги створення вартості:

- близькість до європейських ринків збуту, порти на Чорному морі;
- розвинена транспортна, енергетична інфраструктура;
- досить висока загальна якість трудових ресурсів, їхня здатність до швидкого навчання;

- суттєвий потенціал цифровізації та інтенсифікації промисловості (активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій).

На початку 2020 року у світі активізувався **тренд переміщення** міжнародними компаніями своїх виробничих майданчиків з Китаю до інших регіонів, зокрема, через те, що в глобальній економіці вже сформувалася досить сильна залежність від виробництва товарів у КНР. Цей тренд прискорюють такі чинники, як активізація конкурентної боротьби проти Китаю (з боку США, ЄС) та COVID-19.

ЄС констатує, що не може надалі «залежати від Азії та Китаю в забезпеченні товарами чи то в аерокосмічній, чи в медичній галузях, чи в інших ланцюгах постачання». Цей тренд створює для України **додаткові можливості**, щоб «прийняти» виробництва, переміщені з КНР, і створити нові.

Експертні обговорення на Платформі «Industry4Ukraine»

Тематичні вебінари є частиною просвітницького циклу, що виконується Аналітичним центром «Industry4Ukraine» у співпраці з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України за підтримки ЮНІДО.

Черговий вебінар на тему «Міжнародна співпраця та інтеграція у глобальні ланцюги доданої вартості» 1 червня 2020 року зібрав більш як 100 учасників з різних категорій бізнесу, органів влади та експертного середовища. Вісім ключових експертів поділилися своїми поглядами та напрацюваннями, найважливіші з яких представлено нижче.

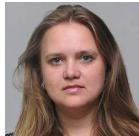

Лідер економічного блоку «Industry4Ukraine» директор ДП «Укрпромзовнішпекспертиза» Володимир Власюк виступив на зазначеному вебінарі й додатково озвучив свою позицію в блозі «Як Україні отримати вигідні позиції у міжнародних ланцюгах доданої цінності». Пріоритетними інструментами інтеграції пан Володимир вважає такі:

Володимир Власюк, ДП «Укрпромзовнішпекспертиза»

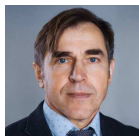
1. Обов'язкова локалізація виробництва за участю держави.
2. Запуск широкої мережі сучасних індустріальних парків з розвинутою інфраструктурою та дієвими податковими стимулами, на базі яких можливе прискорене формування виробничих кластерів.
3. Підтримка R&D у промисловості через фонди та державне фінансування.

Ключовий фактор успішної інтеграції в ГЛДВ — наявність розвинутої переробної промисловості. Зараз країні необхідна масштабна програма з будівництва переробних заводів на власній території. Розумна індустріальна політика своєю чергою має забезпечити системний та цілісний підхід для цього.

Успішна інтеграція в ГЛДВ передбачає наявність у країні цілого ряду інструментів системного впливу та розвитку, таких як експортноорієнтована промислова політика, інноваційна політика, гармонізація в технічному регулюванні, високий рівень підтримки на рівні торговельних угод тощо.

Оксана Кушніренко, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАНУ»

Загалом ми бачимо багато прикладів успішної інтеграції, але на рівні держави бракує системності та єдиних політик. Це знижує наші темпи й не дозволяє використовувати кращі можливості, які завжди є. Для вироблення ефективних політик та стратегій на державному рівні головні role-makers, у першу чергу державні структури, мають значно покращити бізнес-процеси як на рівні стратегування, так й операційного виконання.

Олександр Юрків, АППАУ

У галузі суднобудування великий потенціал мають інноваційні сервісні компанії. Його потрібно розвивати через кластерний та екосистемний підхід. Але, щоб демонструвати конкурентні переваги на рівні Індустрії 4.0, бізнес має інвестувати в освітні програми, спільно із закладами вищої освіти розвивати тренінгові центри та швидко освоювати нові навички.

Олена Жукова, МДЕМ

Основою стратегії інтеграції українських інжинірингових підприємств у ГЛДВ повинні стати такі складові:

1. Створення сприятливого бізнес-клімату: пільгові умови оподаткування виробників в Україні, доступні умови фінансового кредитування проєктів, створення технопарків та freezone.
2. Завершення процесу узгодження технічних норм і стандартів в Україні з вимогами ЄС.
3. Розробка мотиваційної програми для інвесторів купувати продукт українського виробника.

Батур Анисав, S-Engineering

Андрій Ворфоломєєв, експерт ЮНІДО

підприємства. Головні проблеми, пов'язані з COVID-19, — це транспортування робітників й витрати на засоби захисту, а також реалізація продукції. Натомість проблеми експорту й постачанням ресурсів — далеко не головні. З цього можна зробити висновок, що наші респонденти (вітчизняні підприємства) недостатньо інтегровані в міжнародні ланцюги доданої вартості або ж перебувають на їх початку.

Переглянути запис вебінару можна за [цим посиланням](#).

Аспекти інтеграції в ГЛДВ в Україні: приклади в різних секторах економіки

Тема ГЛДВ є досить складною, і тому важливо розглядати конкретні приклади, що демонструють різні аспекти інтеграції. Чимало з них є неоднозначними за своєю результативністю. У цьому огляді ми даємо найбільш відомі приклади в окремих галузях.

ІТ-галузь

Статистика свідчить, що понад 70 % українського ІТ-експорту становлять послуги з розробки програмного забезпечення — аутсорсинг. По суті, наші розробники вже давно інтегровані в більш розвинуті екосистеми та ланцюги інших країн. Великі компанії, такі як «Luxoft», «Softserve», «Elek», «Global Logic», «Infopulse» та інші, створюють програмні продукти під великі глобальні бренди й часто є ланками їхніх технологічних екосистем та ланцюгів. Наприклад, українські розробники «Luxoft» розробляють технології керування авто, включно з безпілотними, для великих німецьких автовиробників. Інша сфера спеціалізації компанії — енергоринок. Компанія розробляє програмне забезпечення, яке пізніше виходить під брендом «Alstom» у вигляді готових програмних платформ.

Переваги від інтеграції цих компаній у світові ланцюги полягають насамперед у зміні стандартів для освітньої та кадрової системи в Україні. ІТ-аутсорсери значно підняли стандарти освіти та кваліфікації кадрів, що також впливає на весь ринок кадрів.

З іншого боку, фокус лише на кадрах позиціонує сьогодні аутсорсерів як [супротивників вітчизняних промислових хайтеків у боротьбі за таланти](#). Адже іншого вкладу в розвиток місцевої промисловості чи інших секторів економіки від великих аутсорсерів дуже мало. Наприклад, незважаючи на лідерську експертизу в численних сферах Індустрії 4.0 світового рівня, дуже мало свідчень того, яким чином аутсорсери її застосовують для розвитку внутрішнього ринку, зокрема освіти та освіти вітчизняних промислових підприємств.

Промисловість

Кластер «Закарпаття» ми детально представили в [дайджесті № 5](#). По суті, більшість заводів цього кластеру є ланками міжнародних ланцюгів брендів, таких як «Eurocar», «Jabil», «Yazaki», «Fischer» тощо. Таким чином, цей кластер одним з перших перейшов на системну модель інтеграції в ГЛДВ, а питання ще глибшої спеціалізації, інфраструктури, підготовки кадрів, діджиталізації тощо виносяться на рівень усього кластеру. Це, безумовно, сприяє покращенню довіри інвесторів та зростанню конкурентоспроможності. Переваги ж для української економіки класичні: робочі місця, доходи в бюджет, розвиток регіону. Не менш важливим є те, що кластер утримує й нарощує галузеву експертизу. Чого важко сказати про цілий ряд українських машинобудівних секторів, неінтегрованих у ГЛДВ, як те ж авіабудування.

З іншого боку, глибока інтеграція у світові ланцюги має зворотну сторону під час кризи. Драматичне падіння європейського автопрому автоматично веде до скорочення замовлень та робочих місць і в залежних від нього підприємствах України. На відміну від швейних кластерів, переорієнтувати складні промислові виробництва на випуск іншої продукції чи швидко диверсифікувати географію постачань дуже важко.

Приладобудування: приклад «MedTech»

Кейс «MedTech», який кілька разів розглядався в [дайджестах Аналітичного центру](#) під час карантину, є класичним прикладом [низької готовності вітчизняних підприємств до інтеграції в ГЛДВ](#). Нагадаємо читачам (див. дайджест № 5), що потужності вітчизняних підприємств задовольняти потреби власної медичної системи в окремих високотехнологічних засобах, таких як апарати штучної вентиляції легень, є цілком достатніми. Особливо коли мова йде про простіші товари, як засоби індивідуального захисту. Але на шляху до реалізації потенціалу, у тому числі експортного, стоять значні перешкоди. Серед них і неготовність профільних асоціацій до співпраці в напрямку збільшення потужностей та імпортозаміщення. Таким чином, поведінка окремих вітчизняних виробників, керівники яких дотримуються позиції «захисту інтересів вітчизняних виробників», може вести до гальмування розвитку галузі. Цей приклад «шкідливого протекціонізму», на думку Аналітичного центру «Industry4Ukraine», типовий для багатьох вітчизняних галузей промисловості.

Інжиніринг та проєктування / Індустрія 4.0

Ця категорія об'єднує десятки компаній малого та середнього бізнесу, які успішно експортують та є інтегрованими в ГЛДВ. Кілька прикладів найбільш відомих в українській Індустрії 4.0 компаній демонструють різноманітні аспекти інтеграції.

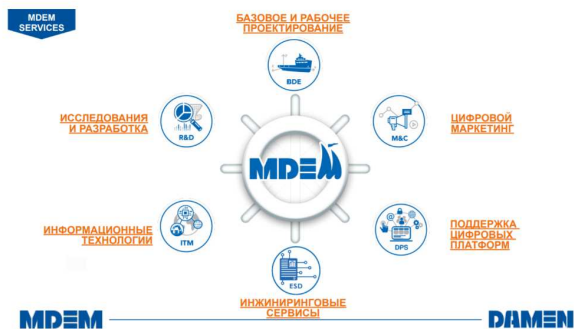
«[Прогрестех Україна](#)» (Київ) — один з чотирьох світових центрів експертизи компанії «Boeing», спеціалізується на проєктуванні, інжиніринговому консалтингу та розробці програмного забезпечення у сфері авіабудування. Попри російське коріння, сьогодні ця компанія має винятково проукраїнську позицію і є достатньо незалежною як у ринковій орієнтації, так і в самостійних рішеннях щодо ринкової стратегії. Подібно до класичних ІТ-аутсорсерів «Прогрестех-Україна» активно інвестує й, по суті, [змінює модель навчання інженерних кадрів](#). Водночас, існує велика різниця в рівні інтеграції та впливу на розвиток внутрішньої екосистеми та всього ринку, а також у взаємодії з українським рухом Індустрії 4.0.

«[С-Інжиніринг](#)» (Одеса) — українська інжинірингова компанія, представлена на світовому ринку брендом «SE Group International». EPC-контрактор у сфері автоматизації та електропостачання промислових підприємств. Компанія має необхідний власний техніко-виробничий ресурс для реалізації комплексу робіт з проєктування, виготовлення, монтажу, введення в експлуатацію, сервісного обслуговування. Завдяки повному циклу виробництва, високій якості та відповідності міжнародним стандартам «S-Engineering» є успішним експортером та партнером багатьох світових брендів. [Географія поставок](#) включає такі країни, як Німеччина, Туркменістан, Казахстан, Об'єднані Арабські Емірати, Королівство Саудівська Аравія, Іспанія, Польща, Болгарія, Румунія, Чехія тощо.

Особливістю інтеграції в ГЛДВ є партнерство з «Siemens». Компанія має ряд ліцензій та сертифікатів на рішення та послуги, які визнаються у світі. Це відкриває двері до нових

замовників, адже «Siemens» як світовий лідер у сфері промислової автоматизації має найбільше покриття ринку.

«MDEM» (Миколаїв), Як і «Прогрестех-Україна», «MDEM» теж дуже цікавий приклад «правильного аутсорсингу» та інтеграції в ГЛДВ. Це філія й один з центрів експертизи голландського концерну «DAMEN», що спеціалізується на проектуванні суден. У контексті теми інтеграції в ГЛДВ привертає увагу саме «технологічна мультисервісність» — яскрава демонстрація потенціалу українського інжинірингу, якого так бракує іншим промисловим галузям у євроінтеграції.

«Infocom Ltd» (Запоріжжя) — лідер українського руху 4.0 насамперед за обсягом портфеля продуктів та напрямів діяльності. Компанія вийшла зі сфери промислової автоматизації на початку 1990-х років, сьогодні пропонує ринку продукти та рішення у сфері розробки спеціалізованого програмного забезпечення, альтернативної енергетики, електротранспорту, робототехніки, комп'ютерного зору, дронів тощо.

Головний дохід компанія отримує від експортних контрактів, але направляє його в розвиток інновацій. Іншими словами, саме експорт та інтеграція в ГЛДВ є джерелом її інноваційного розвитку. Хоча «Інфоком» має сотні замовників і в Україні, маржа контрактів на зовнішніх ринках значно краща.

Приклади цих компаній нам показують: а) величезний потенціал українських розробників та промисловців для інтеграції в ГЛДВ; б) численні переваги цієї інтеграції — перш за все у сфері покращення інноваційного рівня та конкурентоздатності; в) необхідність балансу з викликами внутрішнього ринку.

Корисні посилання

1. Глобальні ланцюги доданої вартості та розвиток. Підтримка всеохоплюючого та сталого промислового розвитку з боку ЮНІДО (2015, переклад ЮНІДО 2019).
2. Посилення стратегічних ланцюгів доданої вартості для сучасної промисловості ЄС (2019, переклад ЮНІДО).
3. ГЛОБАЛЬНІ ЛАНЦЮГИ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ ТА ПРОМИСЛОВИЙ РОЗВИТОК. Досвід Китаю, Південно-Східної та Південної Азії (переклад українською ЮНІДО, 2020).
4. Отчет о промышленном развитии ЮНИДО. Индустриализация в цифровую эпоху (2019, переклад російською).
5. Симуляційний інструмент оцінки value chains та залежності від зміни зовнішніх умов (WEF, англійською).
6. 10 питань по темі інтеграції в ГЛДВ — АППАУ про актуальні питання стану ГЛДВ в Україні.

Висновки та рекомендації

Глобальні ланцюги доданої вартості стали ключовими елементами у формуванні стратегій розвитку та програм урядових і міжнародних організацій у сфері розвитку, які дотримуються збалансованого підходу з особливою увагою до конкурентоспроможності, відкритості та сталості. Підвищення конкурентоспроможності та сталості сьогодні є головним викликом для економіки України, і мова йде не про те, чи варто українським компаніям долучатися до регіональних і глобальних ланцюгів, а про те, як це зробити та як ефективніше скористатися можливостями інтеграції та подолати проблеми на цьому шляху.

Успішна інтеграція у європейські та глобальні ланцюги доданої вартості для України означає перехід від сировинних ланок, де наразі перебуває більшість вітчизняних секторів, у більш ціннісні й пов'язані з вищим ступенем переробки. Впровадження технологій передового

Глибока спеціалізація, вищий ступінь переробки й загалом швидкий ріст переробної промисловості та її цифровізація є ключовими факторами для кращої інтеграції України в ЄС у ролі виробничого й технологічного хабу ЄС на межі з Азією.

Обговорення питань міжнародної співпраці та інтеграції в глобальні ланцюги доданої вартості в експертній спільноті «Industry4Ukraine» дозволило зробити такі висновки:

1. Потенціал українських розробників і промисловців для інтеграції в ГЛДВ є значним, переважно у сфері ІТ та інжинірингу; доведені численні переваги цієї інтеграції, перш за все для покращення інноваційного рівня та конкурентоздатності.
2. Досвід тих українських компаній, які вже успішно інтегровані в ГЛДВ, показав нестачу інструментів державної підтримки в цій сфері порівняно з нашим сусідями у Східній Європі та високі ризики для інвестицій в економіку.
3. Слабкий внутрішній ринок, відсталі замовники, низькі вимоги до технічних стандартів та відсутність стимулів до інновацій у промислових секторах ускладнюють експортні можливості підприємств та кращу інтеграцію в ГЛДВ.
4. Більшість ІТ-компаній експлуатують людський ресурс — випускників закладів вищої освіти, але мало вкладають у розвиток внутрішнього ринку і насамперед промисловості. Це призводить до вимивання найкращих інженерних кадрів, що, зрештою, робить національну інноваційну екосистему біднішою й залишає її на сировинному рівні.
5. Не маючи державної підтримки нововведень, ряд галузевих об'єднань вдається до надмірних протекціоністських заходів, які не спонукають до змін та розвитку. Водночас це є наслідком політики сприяння імпорту товарів, які цілком могли б виготовлятися в Україні.
6. Відсутність далекоглядної стратегії підвищення конкурентоспроможності української промисловості та інструментарію реалізації горизонтальних політик на державному рівні скорочує потенціал української промисловості та швидкість інтеграції, стримує розвиток відносин з європейськими партнерами.

Під час вебінару 1 червня учасники обговорення проблем міжнародної співпраці та інтеграції в глобальні ланцюги доданої вартості дійшли висновку, що інтеграція є одним з головних факторів для зміни позиціонування України у світі від сировинної держави до високотехнологічної, та підготували такі рекомендації для урядової політики в цьому напрямі:

1. Антикризисовому Аналітичному центру Платформи «Industry4Ukraine» надати Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України рекомендації до проекту Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2030 року, спрямовані на підтримку розвитку ланцюгів доданої вартості та кластерів як інструменту підвищення конкурентоспроможності промисловості.
2. Політика підтримки розвитку ланцюгів доданої вартості як цілісної системи повинна передбачати заходи з покращення експортного потенціалу, розвитку внутрішнього ринку, технічного регулювання, страхування підприємницьких ризиків, сприяння інноваціям, впровадженню цифрових технологій, кластерному розвитку та смартспеціалізації регіонів, істотну зміну підходів до освіти, орієнтованих на освоєння студентами технологій четвертої промислової революції.
3. Ключовим компонентом програм розвитку ланцюгів доданої вартості повинні бути поглиблений (комплексний) аналіз наявних та потенційних ланцюгів на основі того, що додавання вартості є загальним принципом діяльності в ланцюгу, а його учасники повинні досягти певного рівня конкурентоспроможності. Запропоновано передбачити проведення наукового дослідження перспектив розвитку ланцюгів у промислових секторах та їх інтеграції у європейські та міжнародні і звернутися до ЮНІДО з проханням започаткувати пілотний проект на цю тему.
4. Створити експертну групу під егідою Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України для проведення консультацій з розробки стратегії та політики (програми) підтримки розвитку ланцюгів доданої вартості. Доручити Антикризисовому Аналітичному центру Платформи «Industry4Ukraine» виступити координатором роботи експертної групи із залученням зацікавлених сторін, включаючи представників Міністерства освіти і науки України, Міністерства цифрової трансформації України, наукової спільноти та бізнес-об'єднань.
5. Створеній експертній групі підготувати для Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України пакет пропозицій до переговорів з представниками Єврокомісії в межах передбаченого на 2020 рік Індустріального діалогу «Україна — ЄС» щодо інтеграції українських компаній у європейські стратегічні ланцюги вартості.

Цей випуск розроблений за участі та сприяння експертів Директорату промислової політики та стимулювання розвитку регіонів Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, оргкомітету «Industry4Ukraine», учасників руху «Індустрія 4.0» та АППАУ за підтримки ЮНІДО.

[Дивитись усі випуски Дайджесту](#)

Для того, щоб підписатися на дайджест Аналітичного Центру Industry4Ukraine, заповніть, будь ласка, форму.

[ПІДПИСАТИСЯ НА ДАЙДЖЕСТ](#)